

Doorwerking WJD en
bezoek Katholieke Jongeren Dag

Rapport nr. 543

december 2005

drs. Joris Kregting
drs. Sander Harperink

KASKI
onderzoek en advies over religie en samenleving

Toernooiveld 5
6525 ED Nijmegen
Postbus 6656
6503 GD Nijmegen
tel. (024) 365 35 31
fax: (024) 365 34 85
www.ru.nl/kaski
info@kaski.ru.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Bezoek WJD en doorwerking.....	5
2.1	Beoordeling WJD	5
2.2	Doorwerking.....	7
3	Nederlandse Katholieke Jongeren Dag	11
4	Samenvatting	13
	Bijlage A: Achtergrond	16
	Bijlage B: Geloof en kerk.....	20

1 Inleiding

Ruim drie maanden geleden (augustus 2005) vond in Keulen (Duitsland) de 20ste editie van de Wereldjongerendagen (WJD) plaats. Dit internationale evenement is door honderdduizenden voornamelijk katholieke jongeren uit de hele wereld bezocht. De Nederlandse afvaardiging bestond uit enkele duizenden deelnemers. Voorafgaand aan dit evenement heeft het KASKI, in opdracht van KRO/RKK en in samenwerking met de Landelijke Werkgroep WJD 2005 een internet-enquête afgenomen bij 288 WJD-gangers. Dit heeft geresulteerd in het KASKI-rapport nr. 539 waarin de achtergrondkenmerken (opleidingsniveau, politieke partij voorkeur etc.), kerkelijke betrokkenheid, geloofsbeleving, de aanstaande reis naar Keulen en de verwachtingen en motieven van de WJD-gangers aan de orde komen.

Wederom in opdracht van KRO/RKK is nu onderzocht hoe de WJD-gangers terugkijken op hun bezoek aan het evenement en in hoeverre hun bezoek heeft geleid tot nieuwe contacten en activiteiten. Daarnaast worden ze ook gevraagd naar hun bezoek aan de komende Nederlandse Katholieke Jongeren Dag op 27 november 2005 in Nieuwegein.

Voor dit onderzoek zijn via e-mail 1.626 jongeren benaderd die zich bij de landelijke website voor de WJD hebben aangemeld voor een nieuwsbrief over de WJD en de Katholieke Jongeren Dag. Al deze jongeren zijn zeer geïnteresseerd in de WJD en een groot deel hiervan heeft dit evenement ook bezocht. Via de website Jongkatholiek.nl hebben ook jongeren die zich niet voor de nieuwsbrief zijn aangemeld de vragenlijst kunnen invullen.

In totaal hebben 239 jongeren de vragenlijst ingevuld¹. Deze jongeren komen wat betreft achtergrondkenmerken, kerkelijke betrokkenheid en geloof sterk overeen met de 288 respondenten uit het onderzoek voorafgaand aan de WJD. Zonder dat we dit met harde cijfers kunnen staven, gaan we er vanuit dat de respondenten een vrij goed beeld geven van zowel de Nederlandse WJD-gangers.

Aan deze WJD-gangers is ook gevraagd of ze naar de Katholieke Jongeren Dag gaan en wat ze daarvan verwachten. Naar onze verwachting zal de groep WJD-gangers de kern vormen van de bezoekers van de Katholieke Jongeren Dag.

De resultaten over de waardering het bezoek aan de WJD en de doorwerking ervan (hoofdstuk 2) en over de Katholieke Jongeren Dag (hoofdstuk 3), worden in cirkel- en staafdiagrammen weergegeven. In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting van de resultaten gegeven. In de Bijlage worden de achtergrond van de jongeren, hun kerke-

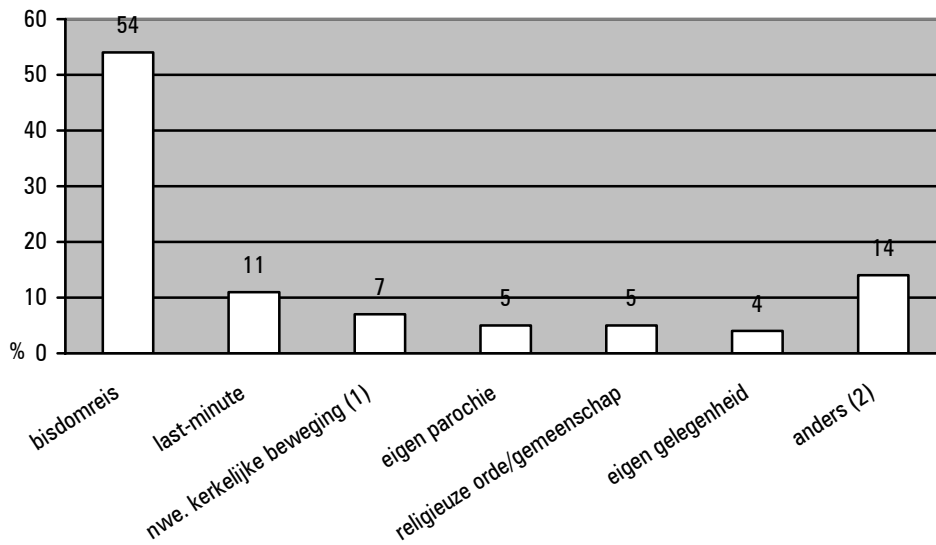
¹ In totaal hebben 245 respondenten de vragenlijst ingevuld. Respondenten van 40 jaar of ouder (6) zijn uit de verdere analyse gehaald.

lijke betrokkenheid en geloof weergegeven. Deze kenmerken komen zoals gesteld in grote lijnen overeen met de gegevens uit de vorige rapportage (rap. nr. 539).

2 Bezoek WJD en doorwerking

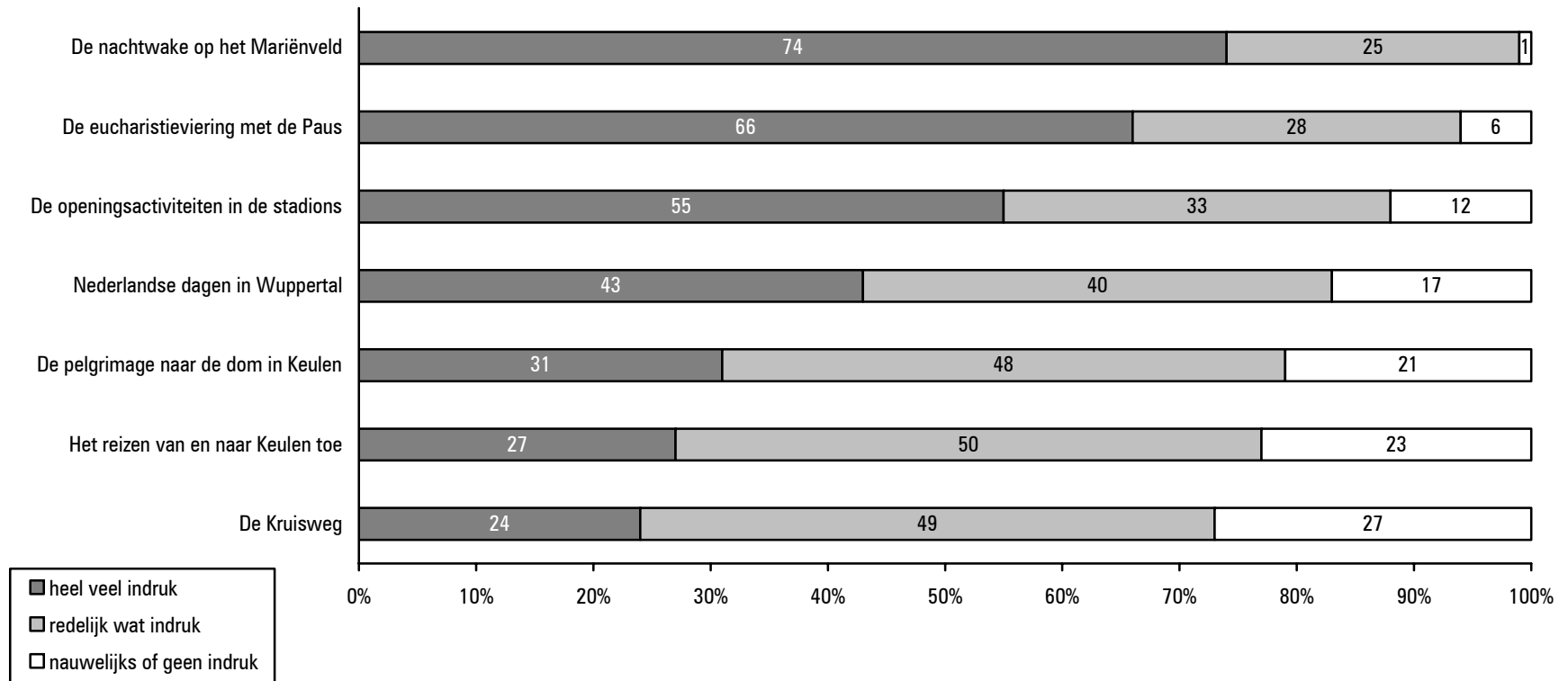
2.1 Beoordeling WJD

Reisinitiatief

- (1) Focolarebeweging, Emmanuelgemeenschap, Katholiek Charismatische Vernieuwing, Werkgroep Katholieke Jongeren
- (2) Onder andere: Tienereis, dekenaat, Grenzeloos Keulen, als vrijwilliger, gehandicaptenreis

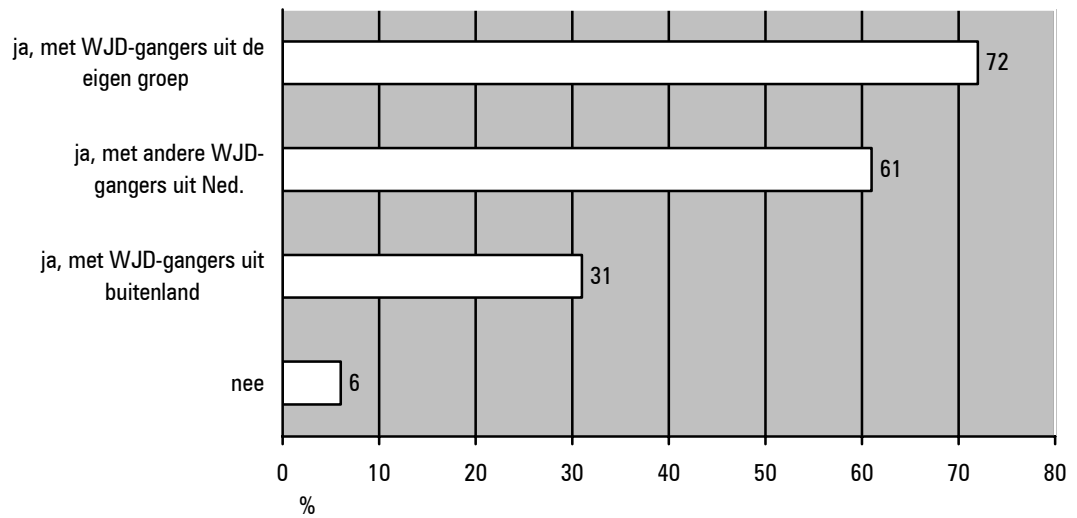
Beoordeling onderdelen WJD

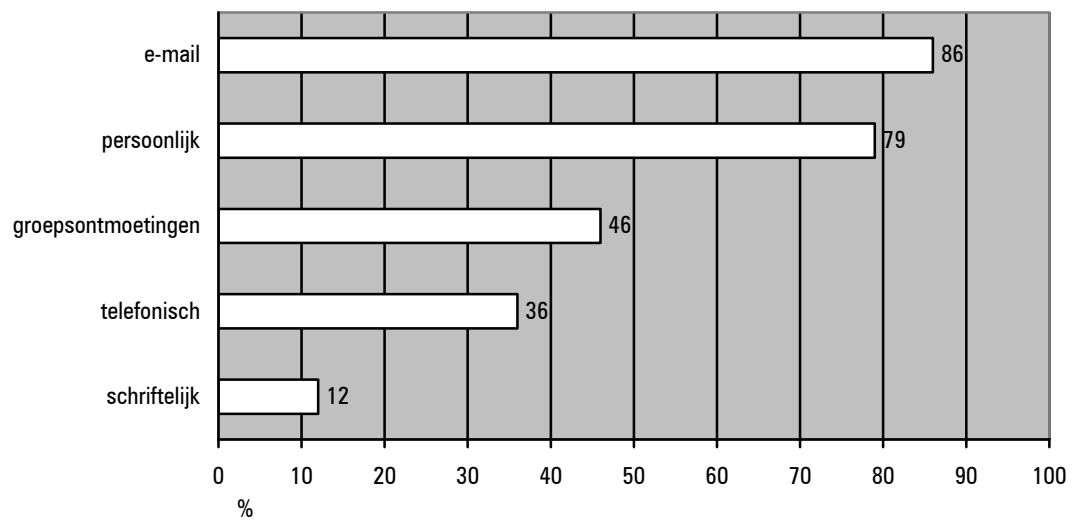
64% van de jongeren noemen nog andere onderdelen die veel indruk hebben gemaakt.

2.2 Doorwerking

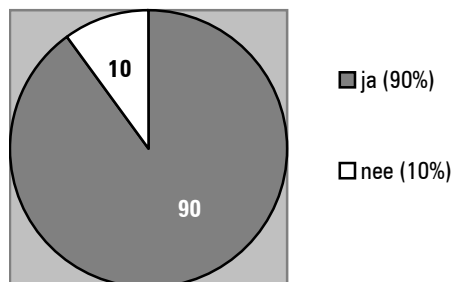
Contact met andere WJD-gangers

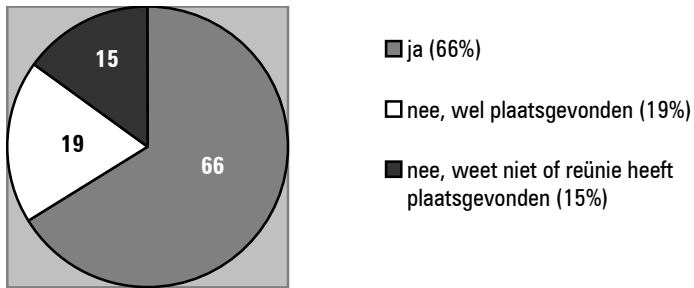
Contactvorm van de jongeren die nog contact hebben met andere WJD-gangers

Nieuwe vrienden door WJD

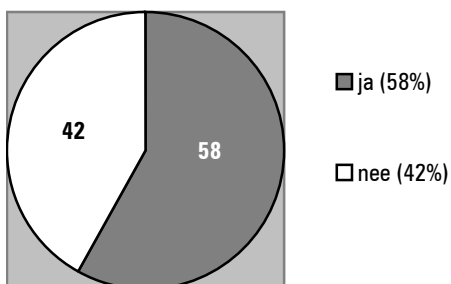

Bezoek reünie

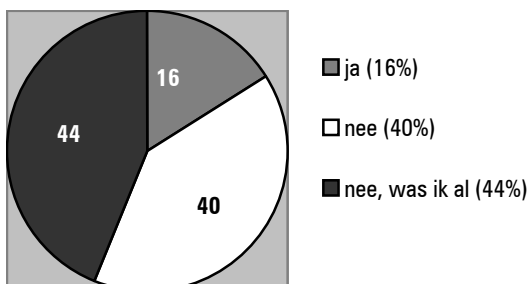

Deelname aan natraject

(samenkomsten volgend op WJD)

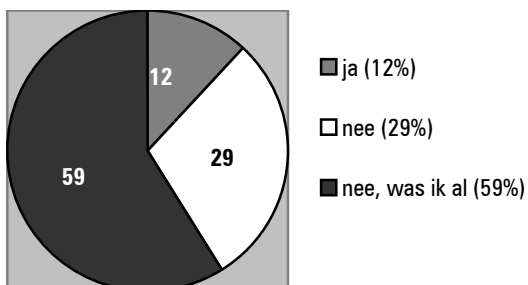

Door bezoek WJD lid geworden van jongerengroep*

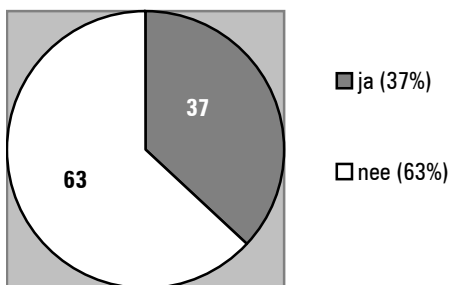
* Bijvoorbeeld een gespreksgroep of jongerenkoor.

Door bezoek WJD actief geworden in eigen parochie*

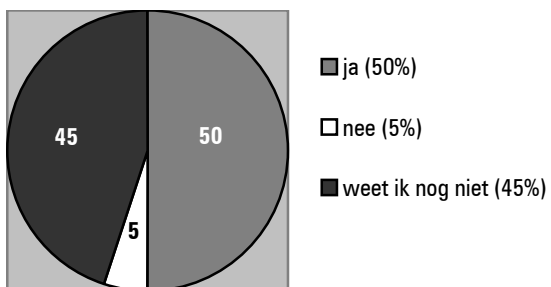

* Bijvoorbeeld als vrijwilliger.

Door WJD vaker bezoek kerkelijke viering

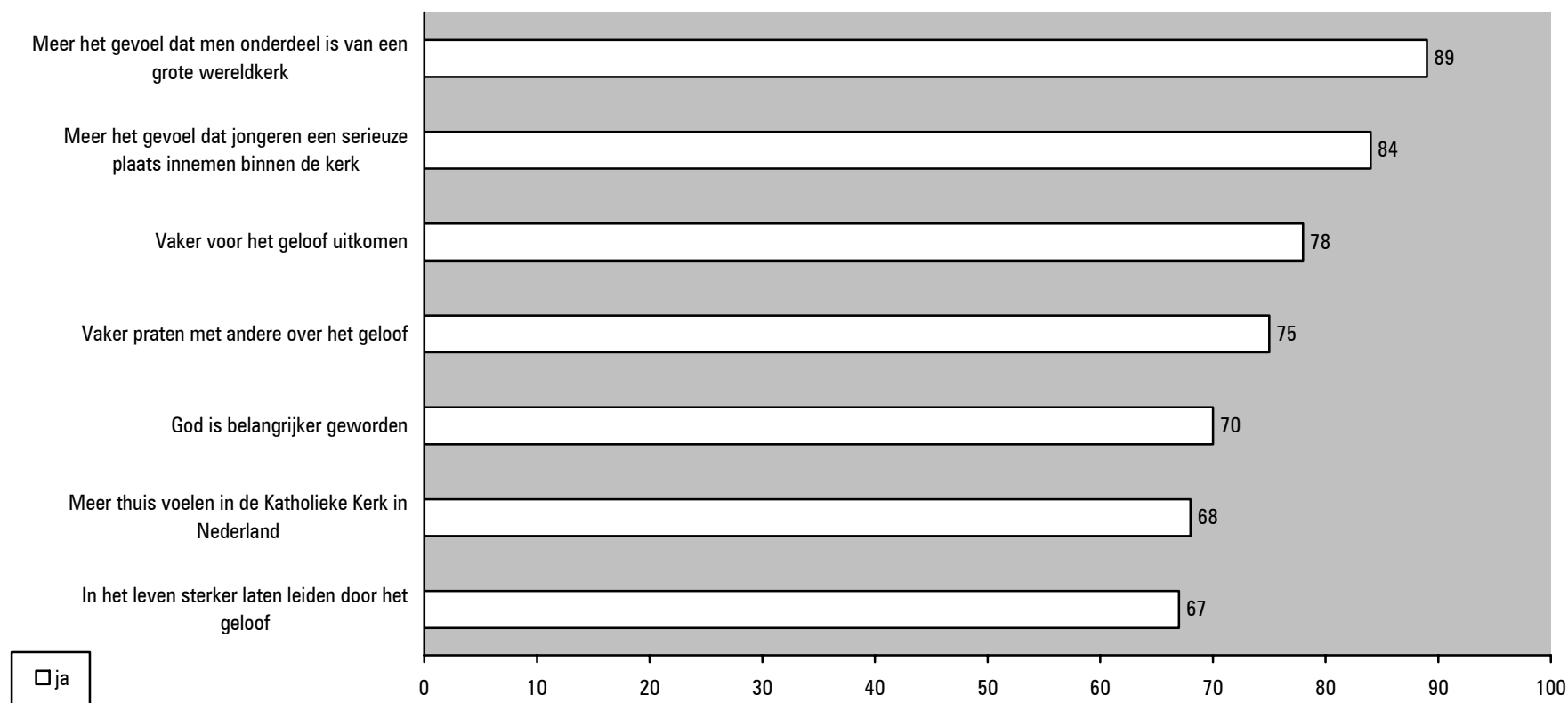

Bezoek volgende WJD in Sydney

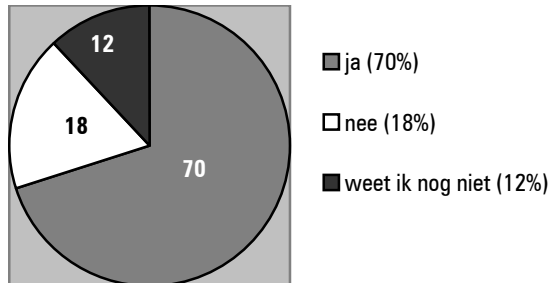
Invloed van WJD op geloof en plaats binnen de Katholieke Kerk
(alleen voor de jongeren die hierover een mening hebben gegeven)

Door WJD :

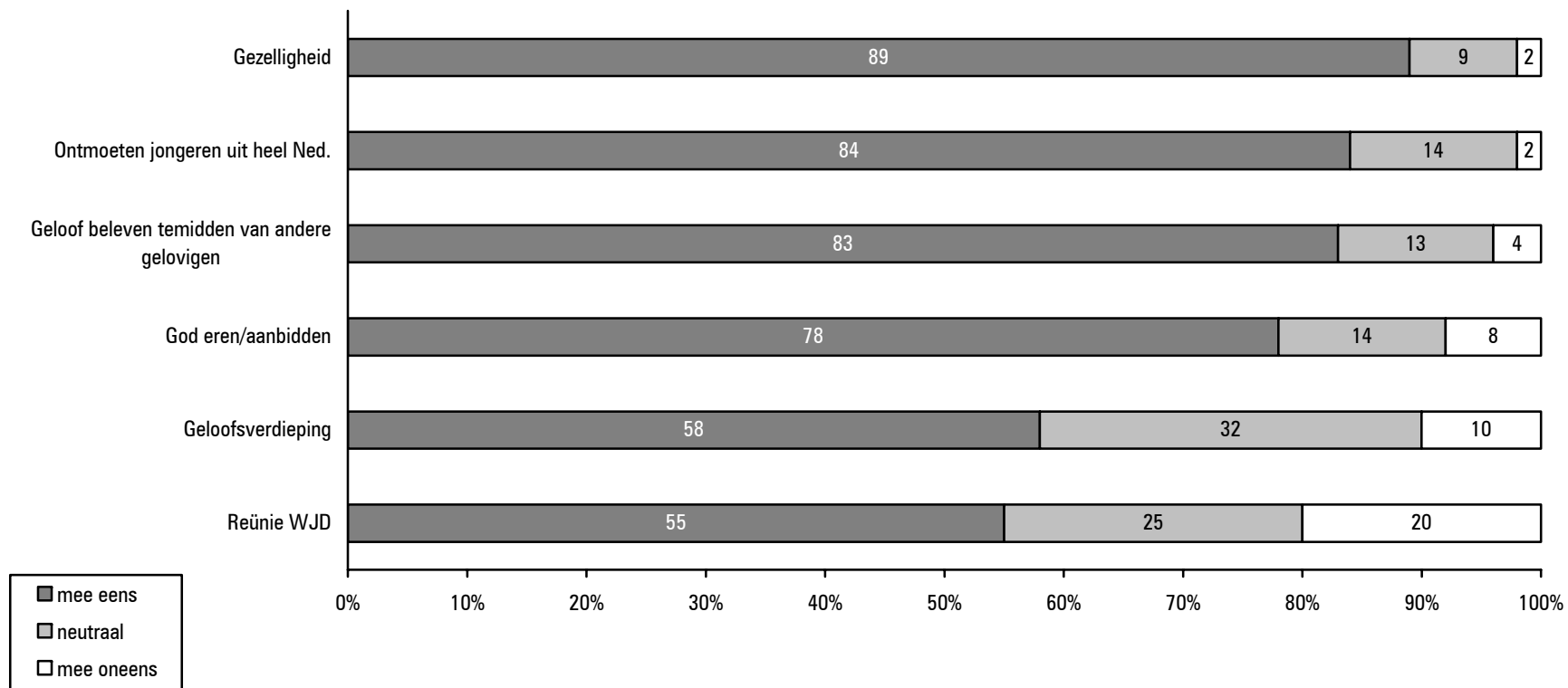

3 Nederlandse Katholieke Jongeren Dag

Bezoek Katholieke Jongeren Dag

Motieven bezoek Katholieke Jongeren Dag

36% van de jongeren heeft nog andere redenen om de Nederlandse Katholieke Jongeren Dag te bezoeken.

4 Samenvatting

Achtergrond, geloof en kerk

De achtergrondkenmerken, het geloof en de kerkelijke betrokkenheid van de in deze tweede ronde ondervraagde WJD-gangers (zie Bijlage A en B) komen in grote lijnen overeen met die van de WJD-gangers uit de eerste ronde (KASKI-rapport nr. 539).

Op basis van deze tweede peiling kan wederom geconcludeerd worden dat we vier op de vijf WJD-gangers kunnen typeren als ‘kerkse katholieken’: gelovige katholieken die minimaal één keer in de twee weken een kerkelijke viering bezoeken. Driekwart van de WJD-gangers doet daarnaast ook vrijwilligerswerk in de parochie. Ongeveer de helft is betrokken bij nieuwe kerkelijke bewegingen of kleinschalige initiatieven.

Waardering WJD

Op nagenoeg alle WJD-gangers heeft de nachtwake op het Mariënveld indruk gemaakt, op driekwart zelfs heel veel. Ook de eucharistieviering met de Paus heeft op de meeste WJD-gangers (94%) indruk gemaakt en op tweederde zelfs heel veel. Ook de openingsactiviteiten in de stadions (88%), de Nederlandse dagen in Wuppertal (83%), de pelgrimage naar de dom in Keulen (79%), het reizen naar Keulen toe (77%) en de Kruisweg (73%) hebben op het merendeel van de WJD-gangers indruk gemaakt. Bijna tweederde van de WJD-gangers noemt nog andere activiteiten of ervaringen die veel indruk hebben gemaakt. Alles tezamen zijn de WJD voor de deelnemers een indrukwekkende ervaring geweest.

Doorwerking WJD

Bijna alle WJD-gangers (94%) hebben na de bijeenkomst in Keulen nog contact met andere WJD-gangers gehad. In veel gevallen zijn dit contacten met WJD-gangers uit dezelfde groep (bijna driekwart van de WJD-gangers heeft hiermee contact) of met Nederlandse WJD-gangers uit andere groepen (61% heeft hiermee contact). Eenderde van de WJD-gangers heeft nog contact gehad met buitenlandse WJD-gangers. Deze contacten lopen vooral via e-mail en via persoonlijke ontmoetingen, maar ook groepsontmoetingen en telefonische contacten komen voor. 90% van de WJD-gangers heeft door dit evenement nieuwe vrienden gekregen.

Tweederde van de WJD-gangers heeft reeds een reünie bezocht en 58% neemt deel aan natrajecten (bijeenkomsten volgend op de WJD).

Ofschoon de kerkelijke betrokkenheid van de WJD-gangers al hoog was, is deze na een bezoek aan de WJD verder gestegen. Het aantal WJD-gangers dat vrijwilligerswerk in de parochie doet is na de WJD met 20% toegenomen, het aantal jongeren dat lid is van een jongerengroep (bijvoorbeeld een gespreksgroep of jongerenkoor) zelfs met 36%. Na de WJD is ruim eenderde van de WJD-gangers vaker kerkelijke vieringen gaan bezoeken.

Bijna geen enkele WJD-ganger sluit uit dat hij of zij de volgende WJD in Sydney gaat bezoeken, de helft is hier al zeker van.

Nog sterker dan de feitelijke participatie is door de WJD de betekenis van het geloof ('meaning') versterkt en verdiept en het gevoel deel uit te maken van een geloofsgemeenschap ('belonging') toegenomen. De WJD heeft bij de WJD-gangers dus een positieve bijdrage geleverd aan de geloofsbeleving en de daarbij behorende sociale aspecten.

Bij bijna 90% van de WJD-gangers heeft dit evenement het gevoel versterkt dat men onderdeel uitmaakt van een wereldkerk. 84% heeft nu meer het gevoel gekregen dat ze een serieuze plaats innemen binnen de Rooms-Katholieke Kerk. Een iets kleiner deel van de WJD-gangers (68%) is zich ook meer thuis gaan voelen in de Nederlandse Rooms-Katholieke Kerk.

Ongeveer driekwart van de WJD-gangers durft nu vaker voor zijn geloof uit te komen en praat er ook vaker met anderen over.

Voor ongeveer 70% heeft het geloof meer betekenis gekregen, dat wil zeggen dat God belangrijker voor hen is geworden en dat ze zich in het leven sterker laten leiden door hun geloof.

Bezoek Katholieke Jongeren Dag

We verwachten dat de WJD-gangers ook de kern zullen uitmaken van de bezoekers van de Nederlandse Katholieke Jongeren Dag op 27 november 2005 te Nieuwegein. Een indicatie hiervoor is dat 70% van de WJD-gangers deze dag gaat bezoeken. Een klein deel (12%) weet nog niet zeker of ze deze dag zullen gaan bezoeken.

De belangrijkste redenen voor een bezoek aan de Katholieke Jongeren Dag zijn de gezelligheid (voor 89% een reden om te gaan), het ontmoeten van jongeren uit heel Nederland (84%), het beleven van het geloof temidden van andere gelovigen (83%) en het eren of aanbidden van God (78%). Geloofsverdieping (58% terwijl dit voor 91% van de WJD-gangers een reden was om de WJD te bezoeken!) en de dag als reünie van de WJD (55%) worden minder vaak als redenen genoemd maar nog altijd door meer dan de helft van de bezoekers van deze dag.

Tot slot

De gemiddelde bezoeker van de WJD is nauw betrokken bij de eigen parochie, getuige het frequente kerkbezoek en het doen van vrijwilligerswerk in de parochie. Het katholieke geloof speelt een grote rol in het leven van deze jongeren.

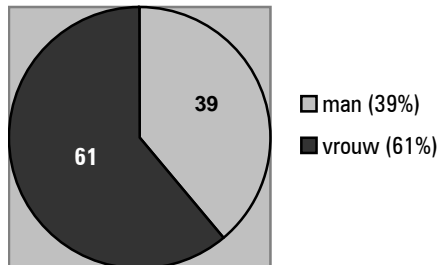
Het evenement trekt weinig randkerkelijke jongeren, althans voor de Nederlandse situatie.

De WJD hebben grote indruk gemaakt, vooral de nachtwake en de eucharistieviering met de Paus. De dagen hebben gezorgd voor een nog sterkere band met de Rooms-Katholieke Kerk. Ook beleeft men door het evenement het geloof bewuster en opener. De dagen hebben niet alleen gevoelsmatig een positief effect gehad, ook zijn er tal van nieuwe contacten en vriendschappen uit voortgekomen. Reünies en natrajecten worden door een substantieel groot deel van de WJD-gangers bezocht.

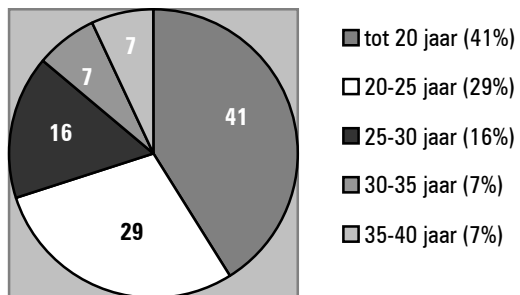
Een groot deel van de WJD-gangers gaat de Katholieke Jongeren Dag bezoeken. Men verwacht dat dit een gezellige ontmoetingsdag wordt waar men het geloof temidden van anderen kan beleven en verdiepen.

Bijlage A: Achtergrond

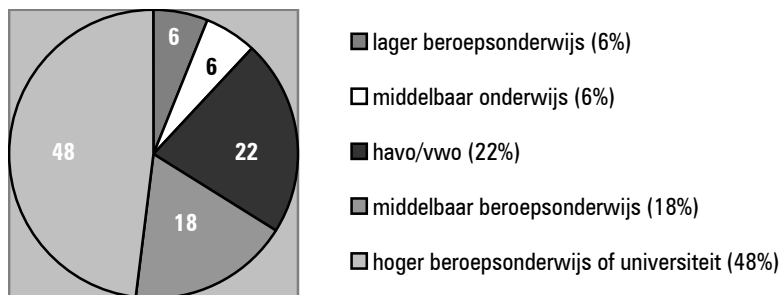
Geslacht

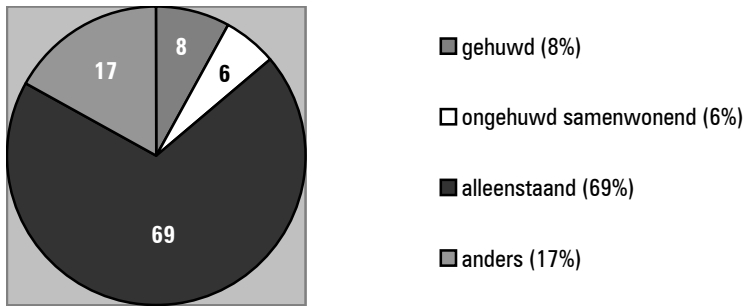
Leeftijd

Opleiding

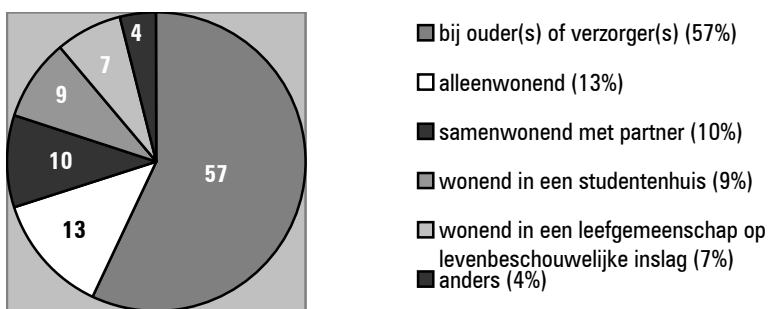

Burgerlijke staat

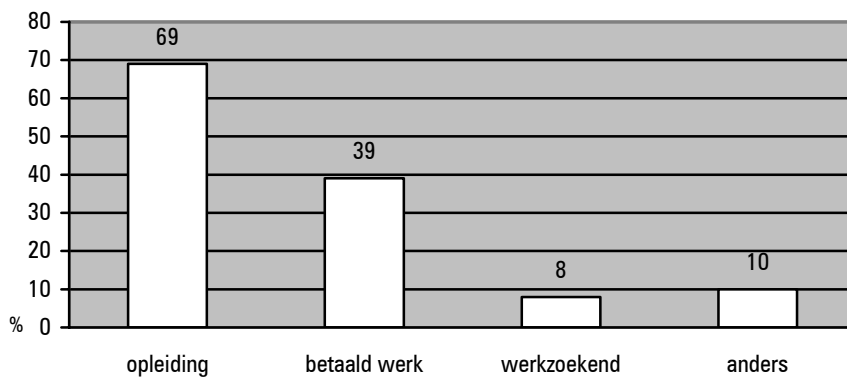
‘Anders’ is voornamelijk thuiswonend bij ouders.

Woonsituatie

Werksituatie

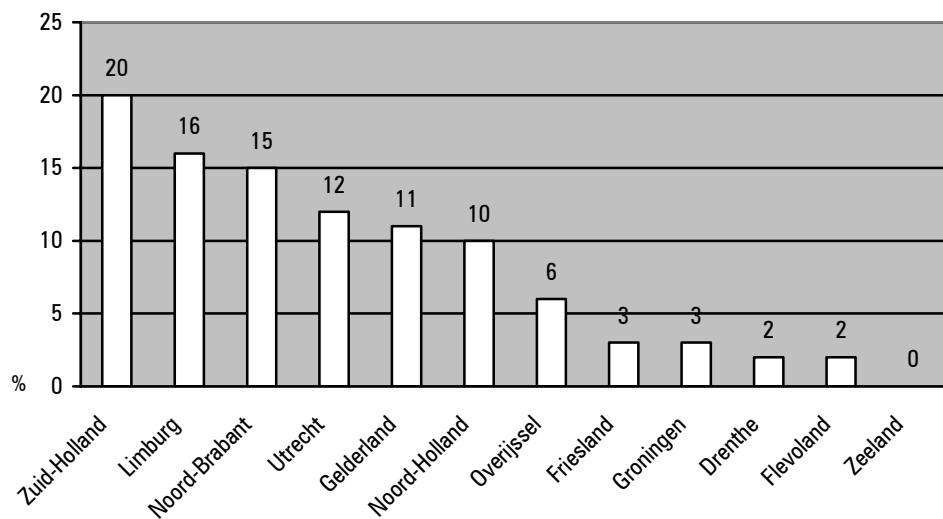
(meerdere antwoorden mogelijk)

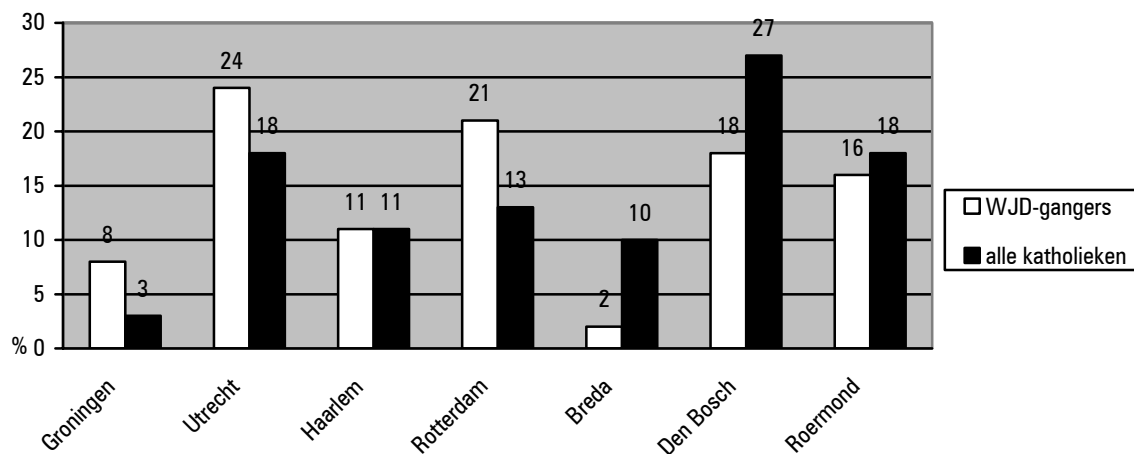
‘Anders’ is voornamelijk ‘Uitkering’, ‘WAO’ of ‘werkzaam in de huishouding/opvoeding’

16% van de WJD-gangers volgt een opleiding maar doet daarnaast ook betaald werk.

Herkomst naar provincie

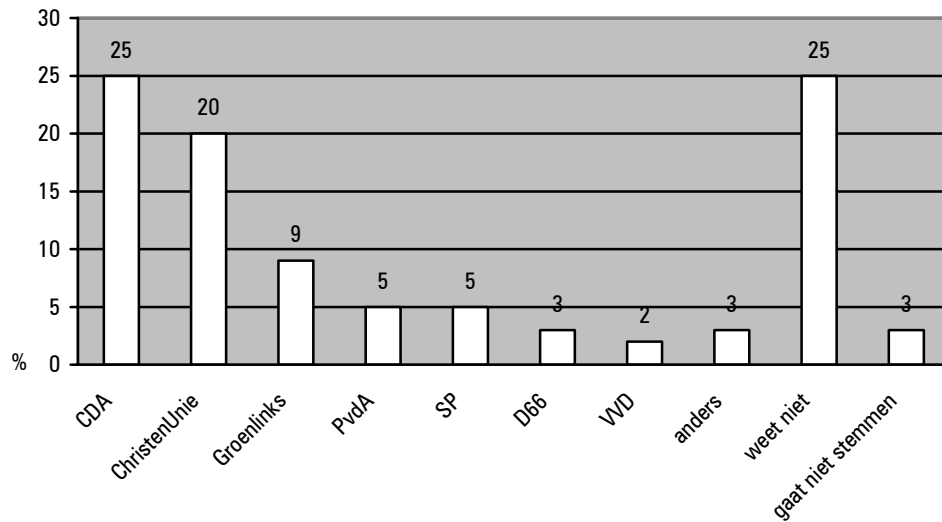

Herkomst naar bisdom

(1) Aantal katholieken per 1-1-2005 (volgens cijfers KASKI-SILA)

Politieke partij voorkeur

‘Anders’ is vooral ‘nog niet stemgerechtigd’.

Samenvatting achtergrond

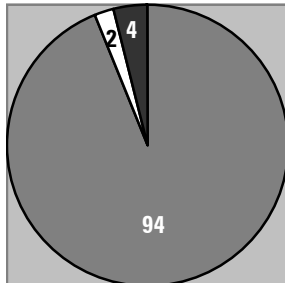
De bezoekers van deze evenementen zijn jonge mensen (waaronder opvallend veel vrouwen en hoger opgeleiden) die veelal nog met hun opleiding bezig zijn (ruim tweederde van de bezoekers) en nog bij hun ouders wonen (57%). Eenvijfde van de bezoekers komt uit de provincie Zuid-Holland. Een redelijk deel komt uit Limburg (16%), Noord-Brabant (15%), Utrecht (12%), Gelderland (11%) of Noord-Holland (10%). Niet veel bezoekers komen uit het noorden van Nederland of uit Zeeland.

Uit sommige bisdommen komen meer bezoekers dan men op basis van het aantal katholieke in deze bisdommen zou verwachten. Zo zijn de bisdommen Groningen (8% van de bezoekers terwijl in dit bisdom 3% van de Nederlandse katholieken woont), Utrecht (24% van de bezoekers tegenover 18% van de katholieken) en Rotterdam (21% van de bezoekers tegenover 13% van de katholieken) duidelijk oververtegenwoordigd onder de bezoekers. De bisdommen Breda (2% van de bezoekers tegenover 10% van de katholieken) en Den Bosch (18% van de bezoekers tegenover 27% van de katholieken) zijn onder de bezoekers ondervertegenwoordigd.

Onder de bezoekers is de CDA de populairste partij. Een kwart zou, als er morgen Tweede Kamer verkiezingen zouden worden gehouden, op deze partij stemmen. Eén op vijf stemt op de ChristenUnie; andere politieke partijen zijn niet zo populair. Een kwart weet niet op welke politieke partij men zou stemmen.

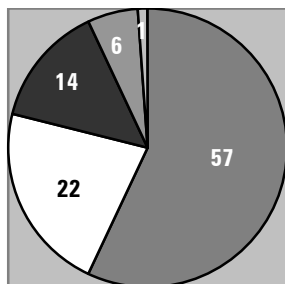
Bijlage B: Geloof en kerk

Kerklidmaatschap

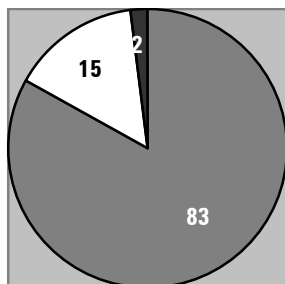
- Rooms-Katholieke Kerk (94%)
- geen lid (2%)
- lid ander kerkgenootschap (4%)

Kerkbezoek

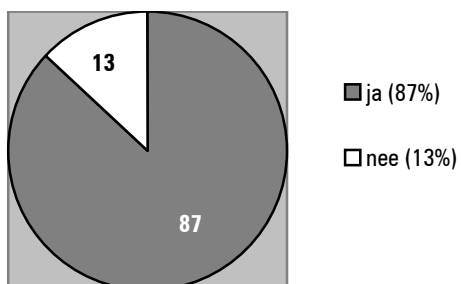
- 1 keer per week of vaker (57%)
- 1 keer per 2 weken (22%)
- 1 keer per maand (14%)
- 1 of enkele keren per jaar (6%)
- nooit (1%)

Gelovig

- ja, beslist wel (83%)
- eigenlijk wel (15%)
- weet niet (2%)

Gelovig opgevoed

Godsbeeld

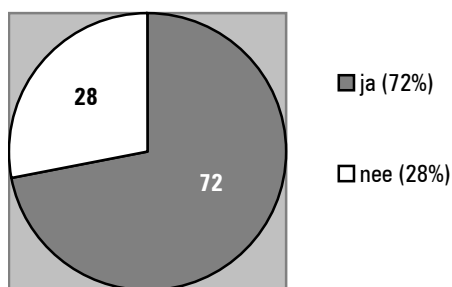

Persoonlijk: er moet een God zijn die zich met ieder mens persoonlijk bezighoudt

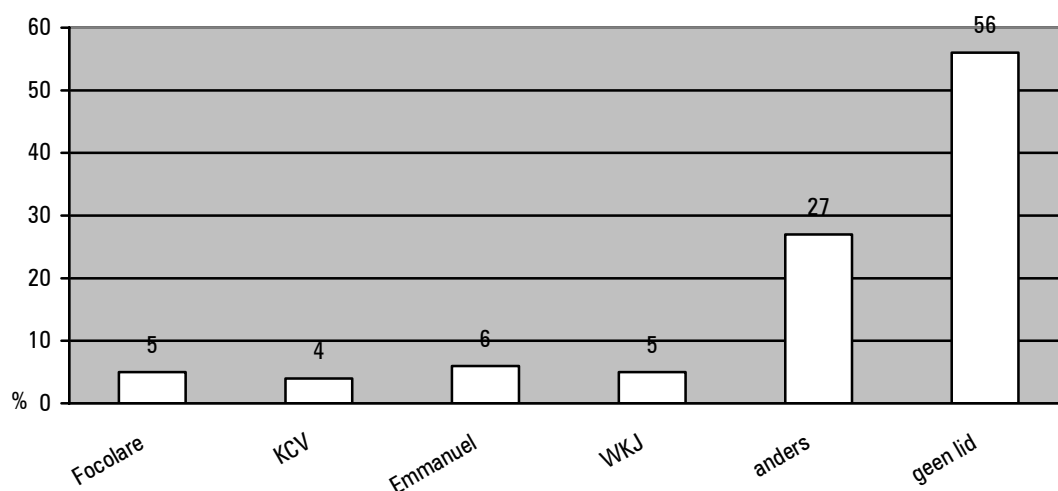
Transcendent: er moet iets zijn als een hogere macht die het leven beheerst

Twijfel: ik weet niet of er een God of hogere macht bestaat

Actief in parochie

Betrokken bij nieuwe kerkelijke bewegingen

KCV: Katholiek Charismatische Vernieuwing

WKJ: Werkgroep Katholieke Jongeren

Anders: bijvoorbeeld Life Teen maar ook 'kleinschalige' initiatieven en verbonden aan de parochie (jongerenpastoraat)

79% van de jongeren is actief binnen de parochie en/of nieuwe kerkelijke bewegingen.

Samenvatting kerk en geloof

Vier op de vijf WJD-gangers kunnen we typeren als 'kerkse katholieken': katholieken die minimaal één keer in de twee weken een kerkelijke viering bezoeken. De meeste bezoekers van dit evenement (87%) hebben hun geloof van huis uit meegekregen en bijna driekwart gelooft dat God zich met ieder mens persoonlijk bezighoudt. Ruim 70% van de WJD-gangers is actief in een parochie. Iets minder dan de helft is lid van een nieuwe kerkelijke beweging, zoals Focolare of KCV. Daarnaast is een deel ook betrokken bij kleinschalige initiatieven (soms verbonden aan een parochie).